

Istungidokument

B9-0149/2024

26.2.2024

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

vajaduse kohta ELi vankumatu toetuse järele Ukrainale pärast kaks aastat kestnud Venemaa Ukraina-vastast agressioonisõda
(2024/2526(RSP))

**Pedro Marques, Tonino Picula, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël
Glucksmann, Thijs Reuten, Juozas Olekas, Pina Picierno**
fraktsiooni S&D nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon vajaduse kohta ELi vankumatu toetuse järele Ukrainale pärast kaks aastat kestnud Venemaa Ukraina-vastast agressioonisõda (2024/2526(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Ukraina ja Venemaa kohta, eriti oma 1. märtsi 2022. aasta resolutsiooni Ukraina vastu suunatud Venemaa agressiooni kohta¹, 19. mai 2022. aasta resolutsiooni võitluse kohta Ukraina sõjakuritegude toimepanijate vastutusele võtmise eest², 19. jaanuari 2023. aasta resolutsiooni Ukraina-vastase agressioonikuriteo erikohtu loomise kohta³ ja 15. juuni 2023. aasta resolutsiooni Ukraina kestliku taasülesehitamise ja Euroopa-Atlandi kogukonda lõimimise kohta⁴,
 - võttes arvesse ÜRO põhikirja,
 - võttes arvesse Rahvusvahelise Kriminaalkohtu (ICC) Rooma statuuti,
 - võttes arvesse Genfi konventsioone,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
- A. arvestades, et Venemaa Föderatsioon on pidanud Ukraina vastu provotseerimata, põhjendamatu ja ebaseaduslikku agressioonisõda alates 24. veebruarist 2022, jätkates oma varasemaid, st 2014. aastal alanud agressioone, ning jätkab ÜRO põhikirja põhimõtete pidevat rikkumist oma agressiivse tegevusega, mis on suunatud Ukraina suveräänsuse, iseseisvuse ja territoriaalse terviklikkuse vastu, ning 1949. aasta Genfi konventsioonidega kehtestatud rahvusvahelise humanitaarõiguse jultunud ja ränka rikkumist;
- B. arvestades, et ÜRO Peaassamblee kategoriseeris oma 2. märtsi 2022. aasta resolutsioonis Venemaa Ukraina-vastase sõja viivitamata agressiooniaktiks, millega rikutakse ÜRO põhikirja artikli 2 lõiget 4, ning tunnistas oma 14. novembri 2022. aasta resolutsioonis, et Venemaa Föderatsioon tuleb võtta vastutusele oma agressioonisõja eest ning ta peab kandma õiguslikku ja rahalist vastutust oma rahvusvahelist õigust rikkuvate tegude eest, sealhulgas hüvitades tekitatud kahju, kaasa arvatud varalise kahju;
- C. arvestades, et Rahvusvaheline Kriminaalkohtu on uurinud Ukrainas valitsevat olukorda alates 2. märtsist 2022 ning väljastas 17. märtsil 2023 vahistamismääruse Venemaa Föderatsiooni presidendi Vladimir Putini ning Venemaa Föderatsiooni presidendi kantselei nn laste õiguste voliniku Maria Lvova-Belova suhtes, keda süüdistatakse Ukraina laste ebaseaduslikus väljasaatmises seisnevas sõjakuriteos; arvestades, et pärast

¹ ELT C 125, 18.3.2022, lk 2.

² Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0218.

³ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0015.

⁴ ELT C, C/2024/490, 23.1.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/490/oj>.

Ukraina kahte *ad hoc* avaldust on Rahvusvaheline Kriminaalkohus (ICC) pädev menetlema Ukraina territooriumil alates 2013. aasta novembrist toime pandud sõjakuritegusid, inimsusvastaseid kuritegusid ja genotsiidi, kuid tal puudub praeguses olukorras pädevus Rooma statuudi artiklis 8a määratletud agressioonikuritegude üle, sest ei Ukraina ega ka Venemaa Föderatsioon ei ole Rooma statuuti ega selle agressioonikuritegudega seotud muudatusi ratifitseerinud; arvestades, et EL toetab agressioonikuritegude erikohtu loomist;

- D. arvestades, et vastusena Venemaa Ukraina-vastasele agressioonisõjale on EL võtnud vastu 13 enneolematu ulatusega sanktsioonide paketti Venemaa Föderatsiooni vastu, eraldanud Ukrainale humanitaar- ja hädaabi, eelarvetoetuse, makromajandusliku finantsabi ja sõjalise abi vormis rohkem kui 80 miljardi euro suuruse toetuse, on võtnud vastu miljoneid Ukraina pagulasi ning väljendanud toetust Ukraina rahvale ja nende juhtidele, andes riigile ELi kandidaatriigi staatuse;
- E. arvestades, et EL ja selle liikmesriigid koos rahvusvaheliste partnerite ja NATO liitlastega annavad Ukrainale jätkuvalt märkimisväärset sõjalist toetust, et aidata tal kasutada Venemaa agressiooni vastu oma legitiimset õigust enesekaitsele, mis on sätestatud ÜRO põhikirja artiklis 51; arvestades, et sõjalist toetust antakse Ukrainale siiski ebapiisavalt koordineeritud viisil ja liikmesriigiti ebaühtlaselt;
- F. arvestades, et Ukraina relvajõududel on praegu suurtükimürskude ja laskemoona suur puudus, mis vähendab tõsiselt Ukraina suutlikkust Venemaa rünnakuid ära hoida ja on viinud strateegilistelt positsioonidelt lahkumiseni;
- G. arvestades, et USA Kongress ei ole uut 60 miljardi USA dollari suurust 2024. aastaks Ukrainale ette nähtud toetuspaketti vastu võtnud, mis on sisuliselt viinud Ukrainale suunatud USA abikohustuste ja sõjaliste tarnete peatumiseni; arvestades, et USA sõjalise toetuse täielikuks asendamiseks 2024. aastal peaksid EL ja selle liikmesriigid oma sõjalise toetuse andmise praegust taset ja tempot kahekordistama;
- H. arvestades, et EL loob Ukraina rahastu, mis kujutab endast Ukrainale aastateks 2024–2027 ette nähtud 50 miljardi euro suurust majandusliku ja rahalise toetuse paketti, mis aitab Ukraina riigil osutada oma kodanikele olulisi teenuseid, nagu koolide, haiglate ja sotsiaalkindlustuse alalhoidmine, ning mille raames toetatakse erasektori investeeringuid ja antakse tehnilist abi, et aidata Ukrainal sõjast majanduslikult ja sotsiaalselt taastuda ning riiki moderniseerida ja see taas üles ehitada;
- I. arvestades, et hoolimata Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja laialdasest rahvusvahelisest hukkamõistust ja enneolematutest sanktsioonidest jätkab Venemaa poliitiline ja sõjaline juhtkond oma regulaararmee ja käsilasvägede toetusel Ukraina rahva terroriseerimist valimatute rünnakutega elamupiirkondade ja tsiviiltaristu vastu, sihipäraste rünnakutega elutähtsa taristu vastu, väljasaadetud laste sunniviisilise väljasaatmise ja lapsendamisega, massiliste tapmiste, piinamiste ja vägistamistega;
- 1. rõhutab, et Venemaa Ukraina-vastane agressioonikuritegu on jõhker rünnak Euroopa kodanike rahumeelse elu vastu ja rahvusvahelise õiguse raske rikkumine, mis ohustab enneolematul viisil julgeolekut ja stabiilsust, demokraatiat ja heaolu kogu Euroopas, mistõttu tuleb sellele reageerida sama enneolematute meetmete ning vankumatu solidaarsuse ja ühtsusega;

2. tunnistab, et Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja teine aastapäev toob esile asjaolu, et senised pingutused ei ole veel olnud agressiooni lõpetamiseks piisavad; tuletab meelde II maailmasõja põhjustatud laastustööst saadud õppetunde ning nõuab seetõttu tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid näitaksid taas üles solidaarsust ja suutlikkust võtta meetmeid Venemaa poolt Ukrainas põhjustatud laastustöö vastu, eelkõige suurendades oma sõjalist toetust Ukrainale ja oma suutlikkust hoida ära Venemaa edasisi agressioone;
3. nõuab tungivalt, et EL, selle liikmesriigid ja nende rahvusvahelised partnerid teeksid veelgi tulemuslikumaid sõjalisi, poliitilisi ja diplomaatilisi pingutusi ning eelkõige suurendaksid märkimisväärselt oma sõjalist toetust Ukrainale, et viimaks teha lõpp Venemaa agressioonisõjale ja võimaldada Ukrainal vabastada kogu oma rahvast, taastada täielik kontroll kogu oma territooriumi üle oma rahvusvaheliselt tunnustatud piirides ja hoida ära Venemaa edasist agressiooni; rõhutab, et mis tahes rahumeelne lahendus sõjale peab põhinema Ukraina iseseisvuse, suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse ning rahvusvahelise õiguse põhimõtete täielikul austamisel, sõjakuritegude ja agressioonikuritegude eest vastutusele võtmisel ning Venemaa poolt Ukrainale tekitatud ulatuslike kahjude hüvitamisel;
4. kinnitab veel kord oma vankumatut solidaarsust Ukraina rahvaga, kes pärast kahe aasta möödumist Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja algusest kogeb jätkuvalt talumatul määral hävitustööd, inimelude ja kodude kaotusi ning inimkannatusi, kuid kes jätkab tähelepanuväärse julguse ja vastupidavusega võitlust oma õiguse eest vabadusele ja isiklikule turvalisusele ning põhivabaduste ning demokraatlike ja inimõiguste austamise eest;
5. kordab, et mõistab hukka Venemaa agressioonisõja Ukraina vastu ning nõuab, et Venemaa Föderatsioon lõpetaks viivitamata, täielikult ja tingimusteta rünnakud elamupiirkondade ja tsiviiltaristu vastu, lõpetaks igasuguse sõjalise tegevuse Ukrainas, viiks välja kõik relvajõud, käsilasväed ja sõjalise varustuse kogu rahvusvaheliselt tunnustatud Ukraina territooriumilt, lõpetaks Ukraina tsiviilisikute sunniviisilise väljasaatmise, vabastaks ja saadaks tagasi kõik kinnipeetud ukrainlased ning lõpetaks jäädavalt Ukraina suveräänsuse, iseseisvuse ja territoriaalse terviklikkuse rikkumise ja ohustamise;
6. rõhutab, et Ukraina sõjaline toetamine on reaktsioon Venemaa agressioonisõjale Ukraina vastu ning rahvusvahelise õiguse ja ÜRO põhikirja rikkumisele ning selle eesmärk on peatada Ukraina iseseisvuse, suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse pidev rikkumine, mis kestab juba alates 2014. aastast;
7. kutsub seetõttu ELi ja selle liikmesriike üles suurendama oma pingutusi, et tagada Ukrainale tulemuslik ja kestlik pikaajaline sõjaline toetus; kutsub liikmesriike üles võtma kõik vajalikud meetmed, et täita oma 2023. aasta märtsis võetud kohustus tarnida Ukrainale võimalikult kiiresti miljoni lasu jagu laskemoona; tunnistab pingutusi, mida on teinud eelkõige liikmesriigid sõjalise toetuse andmisel ning komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja selle koordineerimisel; rõhutab siiski, et relvade ja laskemoona ebapiisav tarnimine võib õõnestada seni tehtud pingutusi, ning nõuab seetõttu tungivalt, et liikmesriigid, eriti teistest maha jäänud riigid, suurendaksid oluliselt oma sõjalist toetust ja kiirendaksid selle andmist

märkimisväärselt, et võimaldada Ukrainal end Venemaa rünnakute eest kaitsta ning taastada ka täielik kontroll kogu oma rahvusvaheliselt tunnustatud territooriumi üle; peab kiiduväärseks kõrge esindaja esialgset ettepanekut luua Euroopa rahutagamisrahastu raames 20 miljardi euro suurune Ukraina abifond, mis oleks ette nähtud Ukraina relvajõudude toetamiseks aastatel 2023–2027 kuni viie miljardi euroga aastas; peab kahetsusväärseks, et liikmesriigid on seda lisatoetuse eesmärki vähendanud viie miljardi euron, ning nõuab tungivalt, et nad jõuaksid selles küsimuses kiiresti kokkuleppele; tunneb heameelt komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepaneku üle suurendada seatud eesmärki 60 000 Ukraina sõduri väljaõpetamisele 2024. aastal; nõuab tungivalt, et liikmesriigid kiirendaksid siiski sõjalise laskemoona tootmisvõimsuse arendamist, pöörates erilist tähelepanu ühisprojektidele Ukrainaga; kutsub liikmesriike üles esitama laskemoonatööstusele lisatellimusi, et tarnida toodang Ukrainasse ning tagada, et tootjad peaksid tingimata laskemoona Ukrainasse tarnimist kolmandatesse riikidesse ekspordimisest tähtsamaks; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles uurima võimalusi ühissettevõtete loomiseks ja tihedaks koostööks sarnaselt meelestatud kolmandate riikide kaitsetööstusega, et pakkuda Ukrainale vajalikku laskemoona; tunneb heameelt ELi liikmesriikide ja Ukraina vahel sõlmitud julgeolekukokkulepete üle, mis on märk Ukrainale antavast pikaajalisest sõjalisest toetusest;

8. kutsub ELi ja selle liikmesriike üles täitma 2022. aasta Versailles' deklaratsiooni kohustusi ja kiirendama strateegilise kompassi täielikku rakendamist Euroopa sõjalise koostöö tihendamiseks tööstuse ja relvajõudude tasandil, et muuta EL tugevamaks ja võimekamaks julgeoleku tagajaks, mis on NATOga koostalitlev ja seda täiendav; tunneb heameelt liikmesriikide ja ELi institutsioonide suurendatud eelarvete ja investeeringute üle kaitse valdkonnas ning nõuab, et tehtaks rohkem sihipäraseid kulutusi, ühishankeid ning ühisinvesteeringuid kaitsealase teadus- ja arendustegevuse valdkonnas; rõhutab, et ELiga liitumise protsessi käigus tuleks astuda konkreetseid samme Ukraina integreerimiseks ELi kaitse- ja küberturvalisuse poliitikasse ja -programmidesse;
9. väljendab toetust Ukraina rahuplaanile, milles loetletakse olulised elemendid, millega tuleb õiglase rahu saavutamiseks tegeleda, ning kutsub ELi ja selle liikmesriike üles toetama aktiivselt pingutusi, mida tehakse selleks, et suurendada rahvusvahelist toetust rahu ja õigluse taastamisele;
10. kutsub nõukogu üles säilitama Venemaa Föderatsiooni suhtes kehtestatud sanktsioonide poliitika, kuid jätkama selle tulemuslikkuse ja mõju suurendamist, et lõppkokkuvõttes vähendada Venemaa suutlikkust sõda jätkata; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama kõigi sanktsioonide kiire rakendamise ja range jõustamise ja jälgima seda ning vaatama pidevalt läbi nende tulemuslikkuse; tunneb heameelt 24. veebruaril 2024 vastu võetud kolmeteistkümnele sanktsioonide paketi üle ja nõuab, et kaalutaks Aleksei Navalnõi korruptsioonivastase võitluse sihtasutuse poolt kindlaks määratud isikute hõlmamist ning et jätkataks ettevalmistuste tegemist lisasanktsioonideks, sealhulgas üksikisikute ja üksuste vastu suunatud sanktsioonideks ning valdkondlikeks sanktsioonideks, eelkõige Venemaa kogu fossiilkütuste impordi suhtes, hõlmates nii torujuhtmete kui ka vedude kaudu transportitavat fossiil- ja veeldatud maagaasi, samuti uraani- ja tuumaenergiatööstuse suhtes, ning et Valgevene-vastased sanktsioonid viidaks täielikult kooskõlla Venemaa-vastaste sanktsioonidega;

11. kutsub nõukogu üles süstemaatiliselt käsitlema kolmandate isikute ja kolmandate riikide sanktsioonidest kõrvalehoidmise probleemi ning vastu võtma ja rangelt rakendama piiravaid meetmeid kõigi üksuste suhtes, kes hõlbustavad sanktsioonidest kõrvalehoidmist ja toimetavad Venemaa sõjaväekompleksile sõjalise ja kaheksuguse kasutusega tehnoloogiat ja varustust; kutsub sellega seoses nõukogu üles kaaluma järkjärgulisel lähenemisviisil põhinevate teiseste sanktsioonide kehtestamist;
12. kordab, et Venemaa Föderatsiooni tahtlikud rünnakud Ukraina tsiviilelanikkonna vastu, tsiviiltaristu hävitamine, seksuaalvägivald ja vägistamise kasutamine sõjarelvana, tuhandete Ukraina kodanike väljasaatmine Venemaa Föderatsiooni territooriumile, Ukraina laste sunniviisiline üleandmine ja lapsendamine ning muud inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rasked rikkumised kujutavad kõik endast sõjakuritegusid, mille eest tuleb kõik toimepanijad vastutusele võtta;
13. väljendab täielikku toetust Rahvusvahelise Kriminaalkohtu prokuröri käimasolevale Ukrainas valitsevat olukorda käsitlevale uurimisele, mis põhineb väidetavatel sõjakuritegudel, inimsusvastastel kuritegudel ja genotsiidil; nõuab tungivalt, et Ukraina ratifitseeriks Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudi ja selle muudatused ning saaks ametlikult Rahvusvahelise Kriminaalkohtu liikmeks, et toetada rahvusvahelisi pingutusi raskete rahvusvaheliste kuritegude eest vastutusele võtmiseks; nõuab, et EL teeks edasisi diplomaatilisi pingutusi, et edendada Rooma statuudi ja kõigi selle muudatuste ratifitseerimist kogu maailmas;
14. kordab oma nõudmist luua erikohus, et uurida Venemaa Föderatsiooni juhtkonna poolt Ukraina vastu toime pandud agressioonikuritegu ja esitada selle eest süüdistus; kordab oma üleskutset komisjonile, nõukogule ja Euroopa välisteenistusele pakkuda erikohtu loomiseks mis tahes vajalikku poliitilist, rahalist ja praktilist tuge; avaldab toetust Ukraina-vastaste agressioonikuritegude eest vastutusele võtmiseks loodavale rahvusvahelisele keskusele, mis hakkab toetama ühise uurimisrühma jätkuvaid pingutusi ja asuma Haagis ning mis on esimene konkreetne samm erikohtu loomise suunas;
15. kordab oma kindlat veendumust, et Venemaa Föderatsioon peab maksma Ukrainas tekitatud ulatusliku kahju eest; tunneb seetõttu heameelt nõukogu otsuse üle panna esimese sammuna kõrvale erakorralised tulud, mis on saadud Venemaa Keskpanga varadest ja reservidest, mis on tõkestatud ELi sanktsioonide alusel, mis võimaldab neid kasutada rahalise panusena toetusesse, mida EL annab Ukraina rahastu kaudu Ukraina taastumiseks ja ülesehitamiseks; kutsub komisjoni ja nõukogu üles jätkama kiiremas korras tööd ja esitama õigusaktide ettepanekud, et võimaldada Venemaa riigile kuuluvate tõkestatud varade konfiskeerimist Ukraina ülesehitamise eesmärgil;
16. rõhutab vajadust toetada Ukrainat selliste tingimuste taastamisel, mis võimaldavad Ukraina rahval alustada taas turvalist ja jõukat majandus- ja ühiskonnaelu ning taastuda sõja poolt vaimsele tervisele tekitatud tõsistest tagajärgedest, riigisisestel põgenikel ja pagulastel pöörduda kodudesse tagasi ning eelkõige riigi nooremal põlvkonnal arendada oma päritoluriigis Ukrainas isiklikke, haridus- ja ettevõtlusprojekte; tunneb seetõttu heameelt ELi võetud kohustuse üle toetada koos rahvusvaheliste partneritega ja tihedas koostöös Ukraina ametivõimudega Ukraina majanduslikku ja sotsiaalset taastumist ja ülesehitamist, eelkõige ELi Ukraina rahastu loomise ning selle 50 miljardi euro suuruse

majandusliku ja rahalise toetuse paketi kaudu aastateks 2024–2027; ergutab Ukraina ametivõime kasutama koos rahvusvaheliste rahastajatega ära riigi 2014. aasta detsentraliseerimisreformi edukust ning võimestama kohalikke omavalitsusi ja kogukondi ülesehitamis- ja taastamisprotsessis, andes neile muu hulgas olulise rolli ülesehitusprojektide üle otsustamisel ning jätkates nende suutlikkuse suurendamist, et tugevdada avaliku sektori finantsjuhtimise ja projektijuhtimise suutlikkust; rõhutab lisaks vajadust võtta arvesse riigisiseste põgenike ja pagulaste muresid, vajadusi ja eksperditeadmisi, kuna nende taasintegreerimine kohalikesse kogukondadesse on väga oluline Ukraina ühiskondliku ja institutsioonilise säilendõtkuse suurendamiseks ja ühtsuse jaoks;

17. tunneb heameelt Ukraina rahva Euroopa-püüdluste üle ning kutsub Ukraina poliitilisi juhte ja ametivõime üles jätkama jõuliselt ELiga seotud reformikava ja komisjoni 2023. aasta novembri aruandes esitatud prioriteetide täitmist, et nõukogu võtaks ühinemisläbirääkimiste raamistiku vastu võimalikult kiiresti;
18. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama märkimisväärselt meetmeid, mille eesmärk on võidelda Venemaa Föderatsiooni põhjustatud keerulise hübriidohu vastu; nõuab eelkõige pingutusi Euroopa kodanike hariduse ja teadlikkuse suurendamise tõhustamiseks ning piisavate vahendite eraldamist desinformatsiooni vastu võitlemiseks ning vastumeetmete väljatöötamist ja rakendamist, et leevendada tehisintellekti tehnoloogiate ulatuslikumat kasutamist desinformatsioonis, eelkõige selleks, et kaitsta Euroopa demokraatlikke protsesse ja ühiskondlikku ühtekuuluvust eelseisvate Euroopa Parlamendi valimiste eel;
19. nõuab tungivalt, et Venemaa rahvas protesteeriks sõjakuritegude vastu, mida Venemaa juhtkond ja selle käsilased Venemaa Föderatsiooni nimel toime panevad, ning aitaks seeläbi kaasa Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja lõpetamisele; kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles suurendama Venemaal tegutseva ja Venemaa päritolu kodanikuühiskonna, sõjavastase opositsiooni ja sõltumatu meedia toetamist ning pakkuma ka edaspidi kaitset ja ajutist varjupaika nendele venelastele, kellele esitatakse süüdistusi režiimivastasuse eest;
20. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Euroopa Nõukogule, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonile ning Ukraina presidendile, valitsusele ja parlamendile.